

Des del front d'Aragó

Després de quinze dies de permís que els donaren una vegada pres Monte Aragón i Estrecho Quinto, el dia 12 la Columna Internacional del P. O. U. M. s'entornà al front d'Aragó.

Amb la columna hi hem marxat vuit joves de Granollers que ens hem volgut sumar als sis, tots ells amics nostres, que ja des del primer dia que es va formar hi lluiten.

A la nit, sortírem de la caserna de Tarragona, ara de Carles Marx, els tres cents homes que componem aquesta columna.

No obstant i ésser plena nit, per tots els pobles on passàvem ens esperaven els veïns, obsequiant-nos els de Terrassa i els de Manresa amb menjars i beures.

En fer-se clar contemplàrem el paisatge. Amples explanades, exuberants de vegetació variadíssima, s'estenen fins on pot abarcar la nostra vista. Marquen, diem-ne la frontera de Catalunya i Aragó i fan un contrast sensible amb les terres que seguidament d'aquesta visió se us presenten; terres que tenen un no sé què de melancònia i en les que, entre mig dels pantans que hi ha, s'hi veuen uns turons o muntanyes, dieu-ne el que volgueu, que, escampades d'una forma bastant capriciosa, us recorden l'Egipte amb les seves piràmides. Però, no; som a Espanya. Una Espanya que no té res a veure amb aquell Egipte mort virtualment; que només viu del seu passat, del que fou, del que van fer les civilitzacions faraòniques, que, per a fer a aquells grans monuments i per a arribar al grau de cultura a què arribaren, els fou precís subjectar els seus semblants en un esclavatge vergonyós. Espanya, no. Espanya admirarà al món i passarà a la història de les nacions per la seva gran lluita a favor de la llibertat i de la cultura popular, atacada pel feixisme, negació de tota tendència de regeneració humana.

Som a l'Aragó. Per tots els pobles on passem trobem els seus habitants saludant-nos amb el braç enlaire. En passar per Monzón els llancem una bandera catalana que lliguen tot seguit a la teulada de l'estació.

Obeïnt ordres de l'alt comanament, ens aturem a Sarinyena, i d'allà ens traslladem a Alcubierre, des d'on escric aquesta lletra. Poca estona després d'arribar, hem sapigut que la nit abans els feixistes provaren de trencar el front per tal de portar reforços als assetjats d'Osca.

Durant els tres dies que som aquí, no ens ha mancat de res. Mengem i dormim bé. Encara no hem entrat en foc; però pujant dalt d'una era que hi ha al cap d'armunt del poble, veiem una serralada on hi

ha la columna d'En Durruti, que juntament amb una del P. O. U. M. i una altra de la C. N. T., estan voltant els feixistes, la majoria àrabs, que pretenien fer-se la seva. Aquest matí ens ha despertat el soroll d'onze avions, nou trimotors i dos de caça, que han bombardejat les posicions enemigues amb força eficàcia.

No feu cas si quan tornem xipollegem una mica el rus, el francès i l'alemany; perquè aquesta columna sembla la Societat de les Nacions.

Ramon ROCA

Alcubierre, 16 Octubre del 1936.

Visca Mèxic!

Ningú tant com nosaltres, aquells que des del primer moment hem participat a la lluita anti-feixista que té plantejada Espanya, podem agrair a Mèxic el seu acte de solidaritat vers la classe obrera espanyola.

Temps i més temps es passarà la Societat de Nacions tractant de la intervenció o no intervenció. ¿No va passar molt temps també discutint el problema italo-abissini? No fa anys que tracta del desarmament? I tot segueix en peu, més viu i més cru que el dia que va començar la discussió. Lenin, ja en 1918, afirmava que la Societat de Nacions, era una cova de bandits imperialistes, amb cap més altre fi que defensar el capitalisme.

Jo recordo perfectament que la nostra columna, la del P. O. U. M., junt amb la que comanava el company Durruti, constituïren els primers centenars de milicians que sortiren de Barcelona per a anar a l'encontre dels feixistes, que sabíem que eren amos i senyors de l'Aragó, encara que ignoràvem el poble on hi hauria el primer encontre per a esclafar-los a la primera topada, tal era el nostre entusiasme.

Així que vàrem arribar a Sarinyena, vàrem ésser objectes d'un bombardeig de l'aviació que ens va evidenciar que els feixistes espanyols no gaudien d'avions de bombardeig o que aquests els necessitaven a altres fronts, puix que aquells eren avionetes civils. Però a mesura que la nostra columna avançava vers Osca, ens donàrem compte que si el feixisme espanyol no tenia armes, perquè la guerra actual durés molt temps, hi havia qui per sota mà i saltant per damunt de tanta Societat de les Nacions, ajudava als militars facciosos per tal que la nostra marxa, que als ulls del món representava la marxa ràpida de la revolució espanyola, fos continguda.

Després que haguérem pres Alcalà del Obispo, la nostra estada a la població ja no fou saludada amb avionetes civils, sinó amb aparells preparats per a transportar grans quantitats de metralla. Eren tres trimotors Junkers de procedència alemanya.

Per altra banda, com marxava la qüestió

de l'armament en els nostres rengles? Vull recordar solament un cas. En un combat que tingué lloc a Fañanas, a uns 4 km. d'Alcalà del Obispo, i a uns 20 d'Osca, tots els milicians duïen una pedra a la butxaca, que servia per a picar el «cerrojo» del mauser, ja que a cada tret es quedava clavat a causa d'haver de tirar cartutxos carregats amb pólvora negra.

Ni un sol fusell, ni un sol avió nou que vingués a reafirmar el nostre entusiasme, que, malgrat tot, no vàrem perdre mai. Sabíem molt bé com varen trobar-se els bolxevics durant la revolució russa, perquè creguéssim que alguna «potència» ens ajudés en aquesta lluita contra el feixisme. Del que ni un sol moment vàrem desconfiar ni desconfiarem mai, és de la solidaritat internacional dels treballadors de tot el món, que ja han començat a comprendre l'enorme responsabilitat històrica que recau avui damunt de tots. Però ens equivocàrem. Davant l'orella sorda d'algunes nacions, que ens havien promès l'oro i el moro, mentre el moviment no reflexés un increment social, va aixecar-se'n una de sola: Mèxic; aquest Mèxic agrícola, que també ha sabut escriure planes d'or, glòria del moviment social del món. Més tard també s'ha aixecat la URSS, fins ara massa creïdula a la política de la diplomàcia internacional. Segons notícies que ens han arribat ací, ha començat també la seva ajuda. Però en el cor de tots els companys que anàvem a assaltar Ola i Tiers, en aquella memorable matinada del 25 de Setembre, és viu l'entusiasme dels soldats de la revolució, en el precís moment d'entregar-nos unes caixes de municions que, per la seva construcció, endevinàvem que no eren de les nostres fàbriques. Vàrem treure els primers pintes. Vàrem provar els primers cartutxos. Eren diferents. Els nostres estaven construïts amb bala composta d'una barreja de metall i bronze; les bales noves eren blanques, més bé semblaven de llautó.

Miràrem tot seguit la culata de la beïna, i hi podérem llegir perfectament: «F. N. C. Mèxic 7ma |_m. 1931.»

De totes les goles dels milicians que ens trobàvem davant del poble d'Ola, eixí un crit de joia i d'entusiasme: Visca Mèxic!!

FRANCESC DALMAU